

ANTONI CASTEL

Les bombes de l'Àfrica

Els atemptats del dia 7 d'agost contra les ambaixades nord-americanes van esclatare's en dues ciutats tranquil·les de dos països que mantenen bones relacions amb Washington. Malgrat les crítiques reiterades de la diplomàcia nord-americana al dèspota presidencial Daniel Arap Moi, Kenya és un dels peons més importants de Washington a l'Àfrica oriental. Per tant, ningú no es podia imaginar que esclatarien cotxes bombes a l'occidentalitzada Nairobi ni a la provinciana Dar Es Salaam. En canvi, no hauria estat tan estrany un atemptat en una ciutat de l'Aràbia Saudita, del Iemen o del Líban, perquè periòdicament hi ha atacs contra interessos nord-americans al conflictiu Pròxim Orient. Aquesta és la primera lliçó que hem rebut de les bombes de l'Àfrica: el terrorisme no coneix fronteres i té possibilitats de fer petar les bombes on sigui, des del cor de Manhattan, com va passar en l'atemptat a les Torres Bessones, fins a qualsevol ambaixada d'un país secundari.

La segona lliçó, prou coneguda, diu que la frustració pot engendrar monstres de difícil control. El terrorisme, menyspreable, és l'instrument que a vegades utilitzen aquells il·luminats que se senten amb el deure d'expiar la ràbia dels humiliats. L'hegemonia cultural i econòmica dels Estats Units, asfixiant, ha contribuït a agreujar el sentiment d'humiliació que senten moltes cultures o pobles, especialment després de la guerra contra l'Iraq. Els àrabs, i per proximitat cultural els mulsumans, no acaben d'entendre per què el guardià de l'ordre internacional continua aplicant dues mesures a l'hora de jutjar el comportament dels súbdits del vilatge global. L'Iraq, el Sudan i l'Iran, tres països musulmans, són condemnats a l'ostracisme amb sancions dictades per les Nacions Unides o pels Estats Units. La prepotència és tanta que Washington pretén que la seva legislació s'apliqui a països tercers, com en el cas de les lleis Helms-Burton i Kennedy D'Amato, que penalitzen les inversions i el comerç amb Cuba i Líbia i l'Iran, respectivament. I mentre, a Trípoli, no poden aterrar-hi avions, Israel no com-

pleix cap de les resolucions de les Nacions Unides, aixeca el fantasma de l'antisemitisme quan un informe demostra que va bombardejar la població civil libanesa i paralitza el desenvolupament dels acords d'Oslo amb els palestins.

Els atemptats són una resposta, cruel, no es pot negar, a una *pax americana* que és més contestada que Washington no creu. Quan l'Índia fa esclatar les bombes atòmiques recorda als Estats Units que un país de mil milions de persones no pot ser un convidat de pedra a les Nacions Unides. Quan el Pakistan respon a l'Índia amb les proves nuclears també vol demostrar que és autònoma del seu protector americà.

Després de la constatació de les bombes de l'Àfrica, cal desconfiar d'alguns companys de viatge. El principal sospitós de l'atemptat és Oussama ben Laden, un multimilionari que ha declarat la guerra als Estats Units des del seu refugi de l'Afganistan. Després de combatre durant els anys 80 els soviètics, enemics també de Washington, Ben Laden va tornar a l'Aràbia Saudita per continuar els seus negocis. Les diferències amb la monarquia dels Saud el van obligar a exiliar-se'n el 1993. Després d'una estada al Sudan de Hassan Tourabi, va refugiar-se a

l'Afganistan, aixoplugat pels talibans. Considerat un combatent de la llibertat quan lluitava contra els soviètics, ara l'acusen de tots els mals. En la llista particular dels satans dels Estats Units, Ben Laden ocupa un lloc destacat, al costat de Moammar al-Gaddafi, Fidel Castro i Saddam Hussein. Segons Washington, el multimilionari apàtrida és darrere els atemptats de França de l'any 1995, de l'atac contra el president Hosni Mubàrak a Addis Abeba, i de les bombes contra interessos nord-americans a Aden (Iemen, 1992) i a l'Aràbia Saudita (1995 i 1996). Un currículum excel·lent per a un home que va fer fortuna a l'ombra de la monarquia saudita, protegida dels Estats Units, i que ara es refugia en els talibans, els estudiants de religió extremistes finançats per pakistanesos i saudites amb el vist-i-plau dels Estats Units.

“L'hegemonia cultural i econòmica dels EUA, asfixiant, ha agreujat els sentiment d'humiliació de molts pobles.”